

GŁOS KRESOWY

NIEZALEŻNY DZIENNIK DEMOKRATYCZNY.

Rok I.

Wilno, środa 24 maja 1933 r.

Nr. 18.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
czynna od godz. 9 do 6 godz. popoł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
Niemiecka Nr. 22.

Redaktor przyjmuje interesantów
od godz. 3 do 5 popoł.

BURZA NA WSCHODZIE PRZYCICHŁA

Japończycy zajęli Tung-Czau.

TOKIO. Według komunikatu japońskiego ministerstwa wojny patroli japońskie wkroczyły do Tung-Czau, nie posuwając się jednak dalej. Główne siły armii japońskiej

pozostają na linii Miyum-Pingku—Jutien—Katping.

Rozejm chińsko-japoński

LONDYN. Według otrzymanych dziś z rozmaitych źródeł wiadomości z Dalekiego Wschodu, porozumienie co do rozejmu miało istotnie dojść

do skutku między wojskami chińskim i japońskim. Na mocy tego rozejmu wojska japońskie gwarantować mają wojskom chińskim bezpieczne wycofanie się z Pekinu i odwrót z tej części frontu.

W Londynie liczą się z faktem zajęcia Pekinu przez wojska japońskie w ciągu najbliższych trzech dni. Narazie wzmacnianie się w Pekinie ochrony wojskowe obcych placówek dyplomatycznych, bowiem nie jest spodziewane, aby Japończycy skoncentrowali w samym Pekinie dość wojska dla skutecznej ochrony na wypadek rozruchów rewolucyjnego tłumu chińskiego.

PEKIN. — Dowództwo wojsk chińskich, broniących Pekinu, zwróciło się do ambasadora angielskiego z prośbą o pomoc w doprowadzeniu do lokalnego rozejmu z wojskami japońskimi, atakującymi Pekin.

LONDYN. — Korespondent Reutera w Pekinie donosi, że w dniu dzisiejszym zawarty został tymczasowy układ pokojowy między Chinami a Japonją.

Kronprinz hitlerowcem

BERLIN. Prasa donosi, że kronprinz Wilhelm wstąpił do narodowo-socjalistycznego korpusu samochodowego.

Spadek bezrobocia

WARSZAWA. Według danych statystycznych liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy wynosiła na terenie całego państwa w dniu 20 maja 1933 r. — 243,588 osób, co stanowi spadek liczby bezrobotnych w stosunku do poprzedniego tygodnia o 4,278 osób.

Umundurowanie młodzieży szkolnej

Ostatni numer „Dziennika Urzędowego” min. W. R. i O. P. ogłasza rozporządzenie, dotyczące obowiązkowo: mundurków uczniowskich w szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych, oraz w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli. Rozporządzenie, które już zaczęło obowiązywać, określa dokładnie kolor, barwę ozdoby, odznaki, jak w mundurach wojskowych.

Ze względu na połączone z tem koszty i na warunki materialne znacznej części rodziców, którzy nie byłiby w stanie odrzucić w ten sposób umundurowanie swoich dzieci, rozporządzenie ustala wprowadzenie zmiany etapami.

Jak Hitler usuwa przeciwników politycznych

BERLIN. — „Berliner Tageblatt” donosi, że poseł socjaldemokratyczny do Sejmu pruskiego Kuttner znikł bez śladu. Rodzina Kuttnera oraz instytucje partyjne socjal-demokratów nie wiedzą nic o jego pobycie. Kuttner, który nie przybył rów-

nież na ostatnie posiedzenie Sejmu pruskiego, nie nadesławszy usprawiedliwienia swej nieobecności, zgodnie z postanowieniami regulaminu, wyłączony został na okres 90 posiedzeń.

Manewry morskie „rozbrojonych” Niemiec

BERLIN. Trwające od wczoraj w zatoce kilpińskiej wielkie manewry floty niemieckiej zakończyły się dziś przed południem rewą okrętów wojennych przed kanclerzem i ministrami Rzeszy.

Przedtem kanclerz Rzeszy wraz z otoczeniem zwiadał pancernik „Deutschland” informując się o szczegóły budowy i zbrojenia.

W czasie nocy odbyły się ćwiczenia

artyleryjskie marynarki przy czym strzelano ostrymi nabojami do okrętu, kierowanego przy pomocy fal elektromagnetycznych.

Na zakończenie manewrów urzędowo dziś z pokładu krążownika „Leipzig” strzelanie z dział przeciwlotniczych.

Wieczorem kanclerz i ministrowie powrócili samolotami do Berlina.

Pomoc Żydom niemieckim

NEW-YORK. Joint Distribution Committee rozpoczął zakrojoną na szeroką skalę kampanję w celu zebrania funduszu 2 miliony dolarów, które będą przeznaczone na pomoc dla Żydów niemieckich.

Jednocześnie prowadzona jest przez American Jewish Congress równoległa akcja zbierania pieniędzy na fundusz obrony praw żydowskich. Fundusz ten ma wynosić półtora miliona dolarów.

Stabilizacja dolara

PARYŻ. Z Waszyngtonu donoszą, że w dniu jutrzejszym rząd Stanów Zjednoczonych ogłosił ma deklarację, dotyczącą stabilizacji dolara i funta szterlinga. Sprawa otoczona jest narazie tajemnicą. Koła finansowe Ameryki przypuszczają jednak, że stabilizacja nie będzie

ostateczna. Embargo na złoto będzie w dalszym ciągu utrzymane.

Natomiast stabilizacja oparta będzie na faktycznym stanie rzeczy, ustalonym ostatnio na światowych rynkach pieniężnych dzięki interwencji Londynu i Nowego Yorku.

Katastrofa w kopalni węgla „Wawel”

KRÓLEWSKA HUTA. — We wtorek rano nastąpił wstrząs podziemny w kopalni Wawel w Rudzie. Zasypanych zostało 4 górników. Drużyna ratownicza po 45-minutowej pracy wydobyla 2 górników, którzy od-

nieśli cięższe obrażenia. W godzinach popołudniowych wydobyto trzeciego górnika, lekko rannego. Prace nad wydobyciem 4 ofiary wypadku są w toku. Przyczyny wstrząsu dotychczas nie zostały ustalone.

Aresztowanie skrytobójcy s.p. Chudzika?

LWÓW. — W wyniku dochodzenia, przeprowadzonego w Brzozowie w sprawie skrytobójczego strzału, którego ofiarą padł s.p. Chudzika i mjr. rez. Owoc, został w dniu wczorajszym z polecenia władz prokura-

torskich zatrzymany pod zarzutem dokonania tej zbrodni Roman Jajko, urzędnik Komunalnej Kasy Oszczędności w Brzozowie, którego odstawił do dyspozycji władz sądowych w Sanoku.

Prof. Staniewicz Rektorem U. S. B.

Wczoraj Senat Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie dokonał wyboru nowego Rektora Wszechnicy na okres trzech lat, jak to ustala nowa ustawa o szkołach akademickich. Na początku posiedzenia wysu-

wano, jak zwykle, szereg kandydatur, z których część po dyskusji odpadła.

Rektorem U. S. B. na lata akademickie 1933-34, 1934-35, 1935-36 został wybrany profesor Witold Staniewicz

Ameryka przekreśla pakt „4”

Rozbrojeniowe propozycje Roosevelta, w których Ameryka zrzeka się swego panowania na morzach, są wielkim posunięciem w dotychczasowych projektach rozbrojenia, a że są one dziś bardziej aktualne niżeli tezy wysunięte przez pakt czterech mocarstw, w sferach międzynarodnych stolic europejskich wynikła pewna konsternacja.

Pakt czterech mocarstw w swym

pierwotnym projekcie upada i po deklaracji Normana Davisa, delegata Ameryki na Konferencję Rozbrojeniową nie będzie miał istotnego znaczenia.

Dziś w stolicach Europy mówi się o pakcie 4 mocarstw bez wyraźnego entuzjazmu.

Na pierwszy plan wysuwa się porozumienie Europy z Ameryką z wyraźną przewagą St. Zjednoczonych.

Straszna katastrofa budowlana

Stał stary gmach murowany, w którym przed dwoma laty mieściła się fabryka waty. Po przeniesieniu fabryki do innego lokalu, gmach opustoszał. Mikt nie chciał go wynajmować ponieważ był w opłakanym stanie i groził runięciem.

Właściciel budynku Lejba Halperin, zamieszkały przy ul. Piłsudskiego, postanowił jeden gmach doprowadzić do porządku, w tym celu wynajął robotników, i przystąpiono onegdaj do naprawy.

Tymczasem... Wczoraj o godz. 7 min. 30 nad ranem, wkrótce po rozpoczęciu pracy, rozległ się nagle silny huk i tylna ściana budynku zawaliła się, grzebiąc pod gruzami trzech robotników.

Głośna detonacja rozpadającego się muru oraz krzyki reszty robotników ściągnęły na miejsce wypadku sąsiadów oraz przypadkowych przechodniów, którzy niezwłocznie przystąpili do akcji ratowniczej. W międzyczasie na miejsce wypadku przybył oddział policji z V komisariatu, który przyłączył się do akcji ratowniczej.

Z pod gruzów wydobyto zmasakrowane ciała trzech robotników, jeden z

nich miał zmiądzoną czaszkę i klatkę piersiową. Lekarz pogotowia ratunkowego, zawezwany na miejsce wypadku stwierdził zgon. Zabity został 24-letni Wacław Borajko, zam. w Wilnie przy ul. Piłsudskiego 16.

Pozostałych dwóch robotników Wacława Arminajta (ul. Legionowa № 179) i Józefa Rynkowskiego (wieś Nowosiółki) przewieziono w stanie bardzo ciężkim do szpitala Żydowskiego.

Po utrzymaniu wiadomości o wypadku na miejsce katastrofy przybyli przedstawiciele władz śledczych, miejskiego wydziału budowlanego oraz starostwa grodzkiego.

Przeprowadzone badania wykazały, że właściciel kamienicy rozpoczął roboty bez pozwolenia i bez opinii inżynierów, poatem Halperin nie zabezpieczył w należyty sposób robotników.

Wobec tego Halperin z polecenia władz śledczych został wczoraj zatrzymany. Dalsze dochodzenie w toku.

Ciało zabitego robotnika przewieziono do instytutu medycyny sądowej celem dokonania sekcji zwłok.

Civis

Dewaluacja dolara

Kryzys i jego skutki. Heroiczny czyn prezydenta Ameryki

I.
Kryzys światowy, trwający tak długo, przytłacza nas nie tylko wyczerpaniem się wielu źródeł zarobkowania, zataimowaniem życia gospodarczego i obniżeniem skali życiowej ogromnych rzesz ludności, przytłacza jeszcze dlatego, że nie zdajemy sobie dokładnie sprawy, skąd płyną przyczyny złego, a więc skąd i kiedy należy oczekiwać polepszenia.

Ostatecznie łatwiej jest przetrwać niejedno nieszczęście, jeżeli się zna źródła, z jakich ono powstało, gdyż można wtedy myśleć o środkach zaradczych. Walka z wrogiem, nieznanym i tajemnym, jest bardzo trudna albo wręcz niemożliwa.

Jeżeli chodzi o kryzys, to wiemy, że najgłębsze umysły w dziedzinie ekonomicznej próbują oddawna odsłonić przed światem, gdzie tkwi źródło tego zastoju, w jakim się znalazły organizmy społeczne najbardziej zasobne, i podają różne lekarstwa na jego zażegnanie. Cóż, kiedy nie wszyscy się zgadzają ze sobą co do tych źródeł choroby i sposobów jej leczenia!

Przeciętny obywatel, czytelnik prasy codziennej, wzrusza bezradnie ramionami i nie wie, co ma sądzić sam o kryzysie, skoro różni uczeni-specjaliści różnie się na tę sprawę zapatrują, w każdym razie nauczył się on niewątpliwie dwóch rzeczy: przede wszystkim, że sprawy polityki gospodarczej i finansowej świata są niesłychanie skomplikowane i wyrokować o nich bardzo trudno; a powtóre, że przyczyn kryzysu jest zapewne kilka albo i więcej, a zatem i metoda leczenia musi być odpowiednio skomplikowana.

Dziś sprawy finansowe i gospodarcze oddzielnych państw tak się zaciebiają wzajemnie, tak są uzależnione od siebie, że zachwianie się dobrobytu jednego pociąga za sobą wstrząsy ekonomiczne innych. Spadek wartości dolara amerykańskiego wywołuje wprost panikę na drugiej półkuli... były już u nas wypadki samobójstw na tem tle. Czy nie jest to znamienne?..

Nic dziwnego, że w tym zagmatwanym splecie spraw gospodarczych różnych narodów rozmaite posunięcia w poszczególnych krajach, mające zmierzać do poprawy warunków nie dla wszystkich są zrozumiałe. Np. dla wielu powstaje niezrozumiały fakt, że obniżenie wartości własnej waluty może być stosowane celowo i dobrowolnie przez pierwszego i największego posiadacza tejże waluty jako środek poprawy sytuacji finansowej kraju.

Redukcja armji w Stanach Zjednoczonych.

PARYŻ. Z Waszyngtonu donoszą, iż prezydent Roosevelt, bez względu na wynik konferencji rozbrojeniowej, zdecydowany jest przeprowadzić poważną redukcję armji Stanów Zjednoczonych, przyczem stan korpusu oficerskiego doprowadzony ma być do liczby przedwojennej.

Walka o męczyznę

LWÓW. W domu przy ul. Janowskiej 68, we Lwowie rozegrała się brutalna scena na tle walki o męczyznę między niejaką Antoniną Mosikówną, zamieszkałą przy ulicy Owocowej 7, a Marją Mazurkiewiczową, zamieszkałą w tej realności. Mosikówna zaopatrzwszy się w litrową butelkę napełnioną kwasem solnym, wtargnęła się do mieszkania swojego b. kochanka, Franciszka Sekowskiego i zanim jej następczyni, Mazurkiewiczowa, zdolała się zorjentować, rzuciła jej butelkę w twarz, poczem cofnęła się z pokoju i poczęła uciekać.

Mazurkiewiczowa, która szczęśliwie uniknęła ciosu, puściła się za

Zdawalioby się, że każdy posiadacz pieniądza jest najbardziej zainteresowany w tem, żeby ten pieniądz pozostawał nadal pełnowartościowym, dlaczego więc prezydent Roosevelt decyduje się sam zupełnie świadomie na krok tak heroiczny i zagadkowy jak dewaluacja waluty własnego kraju?

Nie siląc się na wszechstronne oświetlenie wszystkich pobudek, jakie kryją się za kulisami tego posunięcia, poprobujmy odsłonić przynajmniej rąbek tajemnicy.

(D. c. n.)

Panika w Pekinie

Pod grozą bagnatów japońskich

PEKIN. — Położenie w Pekinie w ciągu ostatniej doby zaostrzyło się bardzo poważnie, szczególnie wobec tego, że pospólstwo po raz drugi dokonało napadu na gmach poselstwa japońskiego. W związku z tem władze poczyniły daleko idące zarządzenia. M. in. np. wezwano w Tientsinie silny oddział wojska dla ochrony tego gmachu, do którego schroniła się

Nowy typ samolotu sypialnego.

Państwowe Zakłady Lotnicze rozpoczęły budowę nowego typu 10-osobowego aparatu lotniczego, przeznaczonego dla nocnej komunikacji pasażerskiej. W nowym samolocie sypialnym silniki będą izolowane od kabin pasażerskich w sposób wykluczający dochodzenie warkotu motorów. Samoloty sypialne poprzedniej konstrukcji nie dawały przy próbach zadawalniających wyników i nie mogły być wykorzystane dla nocnej komunikacji pasażerskiej.

także cała kolonja japońska w Pekinie. Wzburzenie jest bardzo poważne, a potęguje je okoliczność, że wojska japońskie, znajdujące się w okolicach Pekinu, szybko posuwają się naprzód.

Północna armja japońska znajduje się w odległości 35 km. od Pekinu, a wschodnia tylko o 8 km. w okolicach Tungtsau.

Szpieg — bohaterem narodowym Niemiec

Z Berlina donoszą. Dzień 27 maja będzie w całych Pruszech dniem wolnym od nauki w szkołach z tej okazji, że 10 lat temu w dniu 27 go maja 1923 r. został pod Düsseldorfem rozstrzelany przez Francuzów szpieg niemiecki i sabotażysta Leon Schlageter. Szkoły niemieckie będą urządzały uroczystości na cześć tego „pierwszego żołnierza trzeciego państwa”. Leon Schlageter był zawodowym niemieckim szpiegiem i znany był też na terenie Gdańska, gdzie swojego czasu sprzedawał za drogie pieniądze dokumenty bolszewikom, Litwinom i t. d. Na terenie okupacji w Zagłębiu Saary prowadził wywiad niemiecki i sabotaż.

W dniu 15 marca 1923 r. wysadził w powietrze most kolejowy między Düsseldorfem, a Duisburgiem

i został aresztowany. Zbrodnia została całkowicie wyświetlona, Schlageter do sabotażu się przyznał. W dniu 27 maja 1923 r. na podstawie wyroku francuskiego sądu wojennego został on rozstrzelany. Obecnie jest on sławiony jako jeden z pierwszych bohaterów niemieckiego państwa hitlerowskiego. Wszystkie piśma codzienne, tygodniki, miesięczniki i t. d. poświęcają mu sążniste artykuły, fotografie, ilustracje i t. d. Wogóle hitlerowcy szerzą niesłychanie kult dla niemieckich szpiegów. Hitlerowcy demonstracyjnie dekorują kwiatami groby wszystkich rozstrzelanych niemieckich szpiegów w Anglii, Francji i t. d. Według etyki hitlerowskiej sabotaż i szpiegostwo należą do narodowego bohaterstwa niemieckiego.

SPRAWA GORGONOWEJ

przed Sądem Najwyższym

Obrońcy Małgorzaty Emilji Gorgonowej, adwokaci Ettinger z Warszawy, Axer ze Lwowa i Woźniakowski z Krakowa, opracowali już skargę kasacyjną, która w ubiegłą sobotę wniesiona została do Sądu

Okręgowego w Krakowie, skąd przesłana będzie do Sądu Najwyższego.

W związku ze złożeniem skargi kasacyjnej rozeszły się pogłoski, że Sąd Najwyższy, po uchyleniu wyroku Sądu przysięgłych w Krakowie — prześle sprawę do rozpatrzenia Sądowi koronnemu np. w Warszawie. Pogłoski te oparte są na nieporozumieniu. Według obowiązującej jeszcze na terenie Małopolski procedury sądowej — zbrodnie popolite podlegają właściwości sądów przysięgłych, zabójstwa zaś w stanie afektu, tj. silnego wzruszenia psychicznego rozpatrywane są przez zwykły sąd okręgowy. Wprawdzie Gorgonowa skazana została za zabójstwo w afekcie, lecz akt oskarżenia zawierał jej zbrodnię popolitą.

Po uchyleniu więc wyroku — sprawa znajdzie się w pierwszym stadium oskarżenia, t. j. że Gorgonowa w dalszym ciągu pozostaje pod zarzutem zwykłej zbrodni, jak brzmi akt oskarżenia.

Zresztą ostatnie dni przyniosły nam precedens: bto przed krakowskim sądem przysięgłych po raz czwarty rozpatrywana jest obecnie

Zygzaki.

Amerykańskie tempo

Multimiljarder amerykański Harry Bill Stephenson, natłoczył się ze swym przyjaciele z Europy, że w ciągu trzech dni jego budowniczy wybuduje mu 30-piętrową kamienicę.

— To nie do wiary — mruczają Europejczycy. W ciągu trzech dni... hm. Nie, mości Yankee, tego, chociażby pan na głowie stawiał, przecież kupno gruntu i przeprowadzenie związanym z tem czynności zajmie więcej czasu. U nas, w małych miastach, gdzie urzędy znajdują się jeden obok drugiego, czynności związane z wybudowaniem nowego gmachu, można w drodze wyjątku załatwić w ciągu jednego dnia. Ale tu, w Nowym Jorku, w najwęższym miejscu na świecie, nie sposób. Przegra pan niechylni zakład.

Amerikanin tylko się uśmiechnął i pytał w dalszym ciągu fajkę.

— Zobaczy pan — rzekł po chwili. Za trzy dni będzie mógł pan mieszkać w nowo wybudowanym domu.

— No... no...

Mineły trzy dni.

Europejczyk z mijaderem udał się w drogę stronę miasta, gdzie miał być wybudowany gmach.

W pewnej chwili, na dany znak przez milionera, auto zatrzymało się przed wielką, nowo wybudowaną kamienicą.

— Jak pan widzi, uśmiechnął się amerykańkanin, dom już wybudowano. Za chwilę będzie mógł pan rozmówić się z budowniczym, który prowadził budowę.

Zwracając się do przechodzącego robotnika, milioner rzekł:

— Poproście tu pana Natansona.

— To już gorzej, bo pan architekt jest zajęty.

Wobec tego obaj panowie udali się przed gmach, gdzie zastali architekta, klęczącego na czem świat stoi.

— Panie Natanson — sworcił się do niego Stephenson — coś to pana wprowadziło w taki humor, przecież, jak widzę, dotrzymał pan umowy — gmach został w określonym terminie wybudowany.

— Tak, proszę pana. Ale wybudowaliśmy o 4 piętrowo za dużo. A było to tak:

— Onegdaj kupiliśmy plac, wczoraj wykopaliliśmy fundamenty, dzisiaj wykopaliśmy 5 pieter. Dział o 11 rano zauważyłem, że zamiast 30 pieter wybudowaliśmy 34. Emeres.

sprawa Sarny, oskarżonego o zamordowanie swej kochanki, bowiem Sąd Najwyższy trzykrotnie uchylał poprzednie wyroki, wydane przez sądy przysięgłych.

Nie ulega więc najmniejszej wątpliwości, że na wypadek uchylenia wyroku przez sąd Najwyższy — sprawa Małgorzaty Gorgonowej znajdzie się znów przed sądem przysięgłych, może tylko Sąd Najwyższy skierować ją do właściwości innego sądu okręgowego np. do Stanisławowa, lub Tarnopola.

Według pogłosek Sąd Najwyższy zajmie się rozpatrzeniem skargi kasacyjnej w końcu lipca r. b. Tymczasem Gorgonowa przebywa w dalszym ciągu w szpitalu więzienia św. Michała w Krakowie, chora na lekką gripę.

Złóż ofiarę na remont

Bazylik!

Czyżby ukrócenie samowoli p. p. dyrektorów?

Komisarze rządowi w wielkich przedsiębiorstwach?

W kołach gospodarczych rozeszły się pogłoski o sensacyjnym projekcie stworzenia specjalnych stanowisk komisarzy rządowych w wielkich przedsiębiorstwach przemysłowych.

Przyczyną tych zarządzeń ma być z jednej strony sabotażowanie przez przemysł skartelizowany postanowieniami o niższych cenach, polegające na kasowaniu rabatów, stosowanych przed niżką, z drugiej strony zaś zamiar wprowadzenia kontroli nad gospodarką obcego kapitału w Polsce.

W pierwszym rzędzie mówią o możliwości powołania takich komisarzy w przedsiębiorstwach górniczych i hutniczych na Śląsku.

Wobec ostrego kursu w stosunku do ciężkiego przemysłu, który zaznaczył się ostatnio na Zjeździe gospodarczym BB, pogłoski te na-

bierają cech prawdopodobieństwa, zwłaszcza, że nie brak kandydatów, chętnych do objęcia stanowisk komisarzy.

Mussolini pośrednikiem między Anglią i Francją

RZYM. — Według opinii kół dobrze poinformowanych, przyjęcie Paktu 4-ch zawdzięczać należy przede wszystkim wyrównaniu różnic w poglądach rządów Francji i Anglii. Wyrównanie to nastąpiło głównie dzięki wysiłkom Mussoliniego, który w ciągu ostatnich 14-tu dni bezustannie pracował w tym kierunku, usiłując również doprowadzić do uzgodnienia poglądów francuskiego memorandum ze stanowiskiem Nie-

miec wobec niego. Bardzo poważnie do sprawy podpisania Paktu 4-ch przyczyniło się również orędzie Roosevelta, oraz ostatnia mowa Hitlera,

Ameryka zadowolona z paktu „Czterech”

WASZYNGTON. — W tutejszych kołach politycznych przyjęcie Paktu 4-ch spotkało się z wielkim zadowoleniem. Sekretarz stanu spraw zagranicznych Hull oświadczył:

— Pakt jest wielkim krokiem naprzód, szczególnie jeśli chodzi o sprawę rozbrojenia światowego.

mawszy pewną kwotę zaczęła wróżyć łatwowiernej gospodyni.

Trochowa z całą otwartością przyznała się jej, że się jej źle powodzi, że mieszka w towarzystwie kłótlivej sąsiadki i że nie wie co ma czynić, aby się jej los odmienił.

Sprytna wróżka wytłumaczyła ciemnej kobiecie, że w jej mieszkaniu przebywa djabeł napędzony przez kłótlivą sąsiadkę. Djabeł trzeba wypędzić i wpakować go do mieszkania sąsiadki Skibickiej. W tym celu Trochowa musi rozpaść ogień w kociolku, wsypać do niego czarowane ziło, swoje mieszkanie wykadzi, djabeł wypędzić, a następnie ogień wraz z czarodziejskim zielem wrzucić do mieszkania Skibickiej.

Naiwna Trochowa cyganki usłuchała i istotnie tak uczyniła. Mieszkanie wykadziła, a później przez otwarte okno wrzuciła palący ogień do izdebki przez sąsiadkę Skibicką zamieszkałej. W izdebce wybuchł ogień, firanki się zapaliły, powstał krzyk i gwałt.

Czary zakończyły się bójką. Sprawa oparła się o komisariat policji. Sprytna cyganka zbiegła. Prawdopodobnie Trochowa przed sądem odpowie za swoją łatwowierność i głupotę.

Walczyć z bezrobociem

Nie ocalał go siwy włos Falszeryz paszportów w peruce

WARSZAWA. Od dłuższego czasu poszukiwany był przez policję łódzka niebezpieczny falszeryz paszportów zagranicznych Menachem Kamieniec.

Specjalnością Kamienieca było zaopatrywanie w fałszywe dowody całych partij osób, wyjeżdżających grupami z kraju nielegalnie zagranicę. Falszeryz umiał się jednak tak ukrywać i konspirować, że policja nie mogła go ująć.

Przed kilku dniami policja otrzymała informacje, że Kamieniec pojawił się na bruku warszawskim. Wszczęto obserwacje i wywiady, które stwierdziły, że Kamieniec przychodzi do cukierni Loursa.

W dniu wczorajszym wywiadowcy

obserwując salę bilardową wymienionej cukierni, zauważyli osobnika, który wyglądem swym przypominał Kamienieca, jednakże osobnik ten miał bujną, siwą jak gołąb czuprynę, czego nie było w rysopisie poszukiwanego falszeryza. Mimo to agenci postanowili wylegitymować nieznanego. Osobnik zmieszany się bardzo i usiłował zbiec, wobec czego został zatrzymany i sprowadzony do urzędu śledczego. Tam okazało się, że zatrzymany nosi perukę. A po zerwaniu jej z głowy, okazało się, iż jest to istotnie poszukiwany falszeryz Menachem Kamieniec. Falszeryza pod eskortą wywiadowców, odesłano do Łodzi.

Niezwykłe lotnisko Balon na dachu kamienicy

Wczoraj na zakończenie tygodnia L. O. P. P., odbyły się w stolicy zawody balonów wolnych. Około 6-ej po południu jeden z balonów bataljonu aeronautycznego z Jabłonny, wskutek ułatniania się gazu musiał lądować. Lotnicy chcieli wylądować na rynku Starego Miasta, zaczęli jednak o druty anteny radiowej na dachu trzypiętrowego domu, przy ulicy Nowomiejskiej Nr. 5. Balon osiadł na dachu domu. Załoga balonu wyszła z tej przygody bez szwanku.

Wezwane pogotowie strażackie po-

dłuższych wysiłkach, zdjęto balon z dachu. Przymusowe lądowanie balonu na dachu wywołało w dzielnicy staromiejskiej zrozumiłą sensację. Tłumy zalegały jezdnie i chodniki. Zbiegowisko nie odbyło się bez wypadku. Mianowicie, przed domem Nr. 16 przy ul. Nowomiejskiej wpadła pod dorożkę Marja Widzyńska, zamieszkała w parakach, przy ul. Okopowej 59.

Uszkodzony balon przewieziono samochodem do Jabłonny.

Pierwsza Wystawa Sportowa w Wilnie

Za dziesięć dni nastąpi uroczyste otwarcie pierwszej Wystawy Sportowej.

Początkowe przewidywania organizatorów wystawy, że pierwsza tego rodzaju impreza w Wilnie nie znajdzie, zwłaszcza wśród sfer rzemieślniczych i kupieckich, należytej oceny i zrozumienia nie sprawdziły się. Z licznie napływających zgłoszeń na uczestnictwo w wystawie już dziś można powiedzieć, że wystawa będzie nader licznie obsłana i będzie stała na wysokim poziomie.

Rzecz godna uwagi i podkreślenia, że poza rzemiosłem i handlem sportowym, nie mówiąc już oczywiście o klubach, stowarzyszeniach i związkach sportowych, wystawą w wysokim stopniu zainteresowały się instytucje państwowe.

Szczęśliwa myśl organizatorów umieszczenia w ramach Wystawy Sportowej działu krajoznawczo-turystycznego szczególnie znalazła przychylną ocenę wśród instytucji państwowych.

Przedewszystkiem więc Kuratorium Okręgu Szkolnego znajdując w

wystawie imprezę pożyteczną i potrzebną oprócz moralnego poparcia, jak się dowiadujemy, zamówiło dużą salę w pawilonie głównym na urządzenie własnego stoiska.

Następną z kolei salę zajęli na swe rozliczne eksponaty z działu krajoznawczo-turystycznego, a częściowo i sportowego Wileńska Okręgowa Dyrekcja Lasów Państwowych. Organizacje sportowe pracowników leśnych będą miały oddzielne stoisko. Własne stoiska będą miały także: Poczta Kasa Oszczędności, Okręgowa Dyrekcja Poczty i Telegrafów oraz Monopole Państwowe, które nawiązały już żywy kontakt z Komitetem Wykonawczym Wystawy.

Stoiskiem, które niewątpliwie będzie cieszyło się zainteresowaniem wśród zwiedzających wystawę, — to będzie stoisko P. K. O. i Towarzystwa „Przezorność”, które reklamować będą konieczność ubezpieczenia się sportowców od wypadków. Nowość ta do pewnego stopnia, znana szeroko zagranicą, w Wilnie znajdzie po raz pierwszy zastosowanie.

SIOSTRA MARJA

Opowieść o szlachetnej duszy i wielkiej miłości

Czuła się jednak niezbyt trzeźwa. Wypite wino, moc wrażeń stworzyły w jej głowie chaos, który zwolna przeszedł w zupełny bezład. Ciężko opuściła złotowłosą strzechę ku ziemi i wkrótce sen jakiś niezwykły skleił jej powieki.

Wówczas do pokoju cicho, by nie zbudzić Ryszarda, wtargnęła hrabianka Ida.

Złowieszczo świeciły jej oczy, gdy, zatrzymując oddech w piersiach, zbliżyła się do łóżka chorego.

Oglądając się czy Marja nie widzi czasem ostrożnie wyjęła z poza gorsu buteleczkę.

Ze złowrogim uśmiechem odliczyła z niej kilkanaście kropeł.

Poczem szybko na palcach wyszła z pokoju.

— No, już się nasz Ryszard więcej nie obudzi. Teraz kolej na zniszczenie fatalnego testamentu.

Piękna Aza

Margrabia August Scheweckuloch nerwowym krokiem chodził po pokoju. Przyczyną jego zdenerwowania była wzmianka w jednym z pism stołecznych.

Tajemniczy zamach na życie arystokraty

„Oto na szosie, wiodącej do włości hr. Huszczów tajemniczy osobnik postrzelił z zasadki jadącego autem hrabiego Ryszarda Huszcze.

Wyniki poszukiwań policyjnych nie dały niestety żadnych pozytywnych wyników.

Znany jest jedynie rysopis zbrodniarza.

Był to mężczyzna o dużym rudym zarostku na brodzie. Strzelił i natychmiast uciekł motocyklem.”

Dziwnym zbiegiem okoliczności wygląd mordercy był identyczny z tym, jaki w swej zbrodniczej wizji opisywała tancerka i jaki mu niedwuznacznie proponowała.

Zastanawiał się właśnie nad tem, czyby nie kryje się tu jakaś tajemnica, gdy do drzwi rozległo się pukanie.

— Proszę.

Ku wielkiemu i miłemu zdumieniu margrabiego do pokoju wbiegła Aza Castelli, wybuchową radością rzuciła się mu na szyję, obsypując go pocałunkami.

— Ach, ty mój gentlemanie, rycerzu, bohaterze, więc jednak zdecydowałeś się na przykładowe ukaranie tego podłego człowieka. Dziękuję ci bardzo. Nie jestem w stanie wypowiedzieć, jak jestem ci wdzięczna, za to, coś uczynił.

Skoro tylko margrabia wyzwolił się z jej natargowych uścisków zaprotestował energicznie.

Ależ, droga pani. Nic podobnego. Powiedziałem, że zawsze jestem gotów stanąć w obronie honoru kobiety, ale tylko w sposób, który nie kałżeby mojej czci. Zapewniam panią — powiedział chłodno, że z powyższym wypadkiem nie mam nic wspólnego...

Aza nie pozwoliła mu dokończyć.

Gorącymi wargami przygłębia do jego ust, ramionami gibkimi jak węzowe sploty otoczyła jego szyję.

Margrabia czuł, że zbudzone zmysły poczynają dopominać się swych praw. Krew poczęła szybciej krążyć, mózg otoczyła mgła błogiej nieświadomości. Próchno, pró-

bował wydstać się z pod uroku tej szatańskiej kobiety.

Przez wiotkie i cienkie tkaniny sukni czuł żar jej ciała.

— Ach, mniejsza z tem ukochany. Chcesz by twój czyn pozostał w ukryciu, tem szlachetniej z twojej strony. Pamiętaj jednak, że teraz jesteśmy tą straszną tajemnicę związani z sobą na wieki.

— Ależ to nie ja...

Dalsze słowa utonęły w miękim jedwabiu.

— Chyba nie zrezygnujesz najdroższy z nagrody.

Nie miał więcej sił oponować. Nagłym ruchem chwycił ją w ramiona i pocałował namietnie całować.

Zwisała mu przez rękę.

Gdy minął szal i spragniony zmysły zasnęły w rozkosznym ukojeniu, a w pokoju unosił się nikły zapach perfum margrabia Scheweckuloch zastanowił się nad sytuacją, w jakiej się znalazł.

Z jednej strony jakiś wewnętrzny głos szeptał mu, by rzucił tę kobietę, z drugiej strony wspomnienie minionych chwil, wizja jej ciała mistrzowską rękę zda się z alabastru wykutego, pocałunki, pieśczęty...

Witł się w duchowej rozterce Nie miał sił zerwać więzów, jakimi los związał go z tą demoniczną kobietą.

Zdołała go omdlać urokiem swego ciała. Nie mógł już żyć bez niej. Na myśl, że mógłby ją utracić omal nie szalał.

Jakiś czas trwało to pasowanie się z samym sobą. Szamotał się z niewidzialnym wrogiem, którym były wspomnienia rozkoszy jaką mu dała Aza Castelli.

Wreszcie zrezygnowany poddał się.

— Trudno, nie mogę z tobą walczyć. Zły jakiś urok posiadałaś w mej duszy. Zmysły me zbudziłaś. Wiem, że nie potrafię się ratować.

(D. C. N.)

Samobójstwo syna Przerwy-Tetmajera

W hotelu Saskim odebrał sobie życie jedyny syn znanego pisarza Kazimierza Przerwy-Tetmajera 32-letni Kazimierz Stanisław Tetmajer.

W ostatnich latach, Kazimierz Stanisław Tetmajer skutkiem nadużywania alkoholu został wytracony z normalnego życia.

Wielki pisarz przybył w niedzielę wieczorem do syna, zamieszkałego w hotelu Saskim pokój Nr. 87 i zastał go w stanie już prawie nieprzytomnym.

Na nocnej szafce stała butelka z

resztą denaturatu i proszek medynalu, którym syn pisarza stale się parkotyzował. Usiłował w ten sposób zabić w sobie pociąg do alkoholu. Nie znajdując wyjścia z tragicznej sytuacji, zażył większą ilość wymienionego narkotyku i denaturatu, czem przeciął pasmo swego młodego życia.

Ojciec zmarłego nie odstępował od łóżka ukochanego jedynaka, nie wierząc w jego śmierć. Twierdzi ciągle, że syn jego znajduje się tylko w latargu, mim, że lekarze stwierdzili śmierć.

Bestjałski napad na samotne kobiety

Na przechodzące przez las mieszkanki wsi Grodzie, gminy podbrzeskiej, powiatu Wileńsko-Trockiego Urszule i Eleonowej Jętkalówny w pobliżu wsi Mitrafanówki napadli: Stanisławski Konstanty i Piotr Dalinowski, którzy pobili je kijami.

Lekarz miejscowy stwierdził u Urszuli pięknie kości przedramieniowej prawej ręki. Stanisławskiego policja zatrzymała i osadziła w areszcie, zaś za Dalinowskim zarządzono poszukiwanie.

Dokąd idziemy wieczorem?

TEATRY

Teatr Wielki na Pohulance. Dzisiaj o godz. 8 wieczorem potężna sztuka Ibsena „Wróg Ludu”.

Lato w Ogródzie Bernardyńskim. Dnia 27 b. (sobota) Teatr Letni w ogrodzie Bernardyńskim otworzy swe podwoje doskonałą sztuką „Dzięmbi”.

Teatr „Lutnia”. Dzisiaj o godz. 8 ej. — Wesoła operetka Gilberta „Cnotliwa Zuzanna” — W roli tytułowej występy świetnej śpiewaczki Meli Grabowskiej oraz najwybitniejszych sił zespołu: z Gabrielli, Dembowskim, Szczawińskim, Tatrzańskim, i Wyrwicz-Wichrowskim na czele. — Reżyserja M. Tatrzańskiego.

Występy Hani Ordonówny.

RADIO WILEŃSKIE.

Sreда, dn. 24 maja 1933.

11.40—Przegląd prasy. Kom. meteor. Czas. 12.05—Audycja dla poborowych (muzyka). 12.35—Poranek szkolny muzyczny. 14.00—Transm. z lotniska II Międzynarod. meetingu lotniczego. 15.05—Operetka francuska (płyty). 15.15—Giełda rolnicza. 15.25—Chwilka strzelecka. 15.35—Progr. dla dzieci 16.00—Koncert kameralny (płyty). 16.40—„Szymon Petlura”—odczyt. 17.00—Odczyt dla nauczycieli muzyki. 17.15—Fragment z opery „Samson i Dalila” 17.40—„Stan i przyszłość rzemiosła”—odczyt. 18.00—Muz. taneczna (płyty). 18.35—Wiad. bież. 18.55—Rozmaitości. 19.00—Codz. odc. pow. 19.15—„Co się dzieje w Wilnie”—pogad. 19.30—„Arabłada — i „Sewiljana”—felj. 19.45—

KRONIKA

Syn spalił zabudowania ojca

BRASŁAW. W kolonji Ikaż, gminy przebrodzkiej, na szkole Krukowa Olimpiego. la: 70, spłonął dom ze sprzętami i spichrz. Według obliczeń poszkodowanego, straty wynoszą 10.000 zł. Jako na sprawcę pożaru wskazuje on syna swego, Jana Krukowa, który rzekomo miał dokonać podpalenia z zemsty. Podczas badania Jan zeznał, iż pod

strzechą na strychu miał schowaną dubeltówkę i że, gdy krytycznego dnia dostawał ją, nieostrożnie zawadził kurkami o belkę i spowodował wystrzał, od którego zapaliła się słoma.

Osadzono go w areszcie do czasu wyświecenia sprawy.

Przyjemny sąsiad

Rozebrał ogrodzenie posiadłości sąsiada

Grandberg Pinkus, mieszkaniec Warszawy, ul. Złota Nr. 45, zameldował policji, iż w ciągu ostatnich 6 tygodni Stanisław Marcinkiewicz, zam. we wsi Rybiszki dom Nr. 44, rozebrał ogrodzenie z drutu kolca-

stego, okalające posiadłość Grandberga we wspomnianej wsi. Skradziony drut ważył około 1000 kg. (wartość 1,500 zł.). Dochodzenie prowadzi policja.

Czy podpalenie lasu?

W lesie Marii Kirsnowskiej, właścicielki maj. Danuszewo, gm. żochiskiej, z nieustalonych narazie przyczyn, powstał pożar przyjemny, który zniszczył 20 ha

lasu. Dochodzenie prowadzi policja celem ustalenia przyczyn pożaru.

Zachodzi bowiem przypuszczenie, że pożar powstał wskutek podpalenia.

Samobójstwo gajowego

Dnia 22 b. m. gajowy lasów hr. Tyżkiewicza, w gajówce Czarne-Błoto, gm. rudomińskiej, Misłukiewicz Bolesław, wystrzelał z rewolweru w pierś pozbawił

się życia. Powodów, które pchnęły go do tak rozpaczliwego kroku, narazie nie ustalono.

Tragiczny wypadek przy remoncie mieszkania

Robotnik runął z rusztowania na bruk

Podczas remontu mieszkania w domu przy ul. Kalwaryjskiej 14, zdarzył się tragiczny wypadek, który dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności nie miał bardziej tragicznych następstw.

Oto pracujący tam na drugim piętrze robotnik Fajfasz Salma, zam. przy ulicy Szpitalnej 8, w pewnej chwili stracił ró-

wnowagę i runął z siedmiometrowej wysokości na bruk, doznając ogólnego potłuczenia.

Zawezwane Pogotowie Ratunkowe, po udzieleniu ranemu pierwszej pomocy lekarskiej odwiezło go w stanie ciężkim do szpitala Żydowskiego.

Dźwięk. Kino-Teatr

LUX

ul. Mickiewicza 11.

DZIS Najulubieńsza para aktor. **Maurice Chevalier** światowo-znany piosenkarz i czarujący słowik ekranu **Jeanette MacDonald** w pełnym szampańskiego humoru filmie dźwiękowo-śpiewnym **Godzina z tobą** Reżyserji geniusza realiz. ERNESTA LUBICZA

Muzyka OSKARA STRAUSSA. Nad progr. Dodatki dźwiękowe

Dźwięk. Kino-Teatr

WIR

ul. Wielka 25.

DZIS wspaniały program podwójny!

1) „Dzikie pola” potężne arcydzieło polskie doby obecnej. W rol. gl.: Danila Arolszewska, Staniewicz, Hammerstein i inni.

2) „Gehenna miłości” czyli „Orłow” piękny dramat z życia emigracji Rosyjskiej. W rol. gl.: **Iwan Pietrowicz** jako Książę Aleksander Aleksandrowicz i Vivjan Gibson.

Ceny miejsc nie podwyższone. Podczas seansu pieśni rosyjskie.

Voy-Ross.

BOMBY NAD WILNEM

Sensacyjna powieść z przyszłości wielkiego Wilna

Zbliżył się jeszcze bardziej i rzekł groźnie — Mów, co wiesz.

Lecz w tejże chwili stało się coś, co panem tuacji uczyniło opryszka.

Oto wielka szymba w pokoju trzasnęła z hukiem niespodziewanie i wielki kamień potoczył się po podłodze.

Jeden moment nieuwagi ze strony Mirskiego wystarczył nieznanemu rabusiowi.

Błyskawicznie wytrącił rewolwer z ręki i ruchem świadczącym, że nie obce mu były walki uliczne. Chwył Mirskiego w pół okręcił dookoła siebie i rznął o ziemię.

Lecz jeśli sądził, że odniósł zwycięstwo to się bardzo grubo mylił, gdyż Mirski szybkim, jak myśl, ruchem poderwał się i stanął w postawie oczekującej. Napastnik zirygowany, że stracił okazję do pokonania Mirskiego chciał się nieznacznie wycofać ku drzwiom. Miał nadzieję, że zdola wyostać się na ulicę. Lecz Zbigniew przewidział tę nową tytkę draba i podsunął się bardziej ku drzwiom, postacia swą tarasując przejście. Opryszek poznał, że trafił na swego. Mirski niemiętnie znał strategje walk ulicznych. Próbował przekonać słowem

— Panie Mirski radzę nie wtrącać się panu do

naszych spraw. Pan jak widzę jest fest chłop i szkoda byłoby go dla tej szatanicy.

Chciał odpowiedzieć mu szorstko, lecz w porę zorientował się, że w łagodny sposób i podstępem zdola wyścignąć więcej. Udał, że zastanawia się nad tą propozycją

— A przyjęlibyście mnie do swojej paczki? spytał z głupia frant.

— Czemu nie. Jesteś fest chłop. Krepe masz. Szef może cię i przyjmie. Tylko musisz zasłużyć się i przejść próbe.

— Jaka to próba?

— Ot, zaraz byś chciał wiedzieć jaka.

Mirski ważył w myśli dwie możliwe koncepcje. Albo weźmie draba na spytki. Co zresztą da wątpliwy rezultat, gdyż przypuszczać należy iż jest on dość wyszkolony i prawdy nie zdradzi. Albo też symulując przystanie do szajki „Czerwonych Asów” uda mu się wyostać z nich jakieś wiadomości.

Zdecydował się na to drugie.

— Hm, może macie i racje. Ja to jestem, taki człek, że gdzie więcej płacą, tam i idę. U waś w służbie można zarobić.

— O, i jeszcze jak! wykrzyknął uradowany opryszek.

Ucieszy się szef, że zamiast wroga sprowadza sprzymierzeńca. A z pogłosek w bandzie grasujących wiedział, że Mirski był to nieładna przeciwnik. Tanim kosztem wykreślił się z niebezpieczeństwa. Nie pomyślał, że może to być podstęp.

XI. Oflara zbrodniarzy.

Wysoki barczysty mężczyzna chodził po pokoju.

Ta, ja nie mam już dalej sił walczyć z tobą. Koznyszew powiedział, że mogę cię wziąć siłą. Kazał mi cię schłostać i kazał zamordować Mirskiego. Honor-kiewicz został schwytany. Teraz ty musisz to zrobić tylko wiesz. Użyj swego całego wpływu. Możesz nawet udać zakochaną w nim. Bo inaczej, mówię ci szczerze—powiedział zakłopotany mężczyzna — będę zmuszony zrobić z tobą to, co Koznyszew każe.

Z nad wysoko spiętrzonych poduszek uniosła się głowa kobieca. Rozzucone dookoła drobnej, mizernej twarzyczki złociste loki nadawały jej wygląd rzeźb Rafaelowskich.

Podkrążone sinemi podkówkami oczy świadczyły o wielkim cierpieniu, jakie przechodziła dziewczyna.

Miejcie litość nademną. Ludźmi jesteście, czy demonami. Nie mogę zamordować człowieka, który uratował mi życie. Nie, wolę zginać tak jak brat mój w waszych lochach, niżli zdecydować się na zdraziecki mord człowieka, który mi przecież nic nie zawinił.

(D. C. N.)

WARUNKI PRENUMERATY

W WILNIE z odnośzeniem do domu 1 złoty 50 gr. miesięcznie. NA PROWINCJI z przesyłką pocztową 2 zł. miesięcznie.